

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/21/2019
Identifikačné číslo spisu:	4214010297
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:4214010297.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Martina Bargela a JUDr. Ivetty Macejkovej, PhD., LL.M. na neverejnom zasadnutí konanom 31. júla 2019 v Bratislave, v trestnej veci obvineného T. W. pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona, o dovolaní obvineného T. W. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 4To/98/2016 z 12. januára 2017, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného T. W. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Komárno (ďalej aj len „súd prvého stupňa“) pod sp. zn. 11T/66/2014 z 20. októbra 2016 bol obvinený T. W., nar. XX. V. XXXX v D. R., naposledy trvale bytom Y.. XXX, t. č. v ÚVTOS Želiezovce (ďalej aj len „obvinený“) uznaný vinným zo spáchania zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b), písm. j) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- v období od 31. júla 2013 do 13. februára 2014 v obci Y., v dome číslo XXX, v ktorom býval v spoločnej domácnosti so svojou manželkou O. W., nar. XX. M. XXXX, svojou starou matkou L. W., nar. XX. M. XXXX a svojou svokrou L. M., nar. XX. T. XXXX, tieto v stave opitosti denne verbálne ponižoval vulgárnymi nadávkami, vyhrážal sa im zabitím, a to aj spôsobom, že hrozil pustením plynu a výbuchom domu, vyžadoval od nich, aby ho bez výhrad poslúchali a plnili jeho požiadavky a aby sa správali podľa jeho predstáv, v dvoch prípadoch - dňa 30. decembra 2013 a 22. januára 2014 zavrel všetky tri poškodené a svojho maloletého syna v dome, aby sa nevedeli dostať z domu, a to dňa 30. decembra 2013 v situácii, keď predtým vypol elektrinu a sám z domu odišiel a dňa 22. januára 2014 v situácii, že poškodeným zobral ich mobilné telefóny okrem telefónu svojej manželky, ktorý mala skrytý, a najmenej v šiestich prípadoch - v dňoch 31. júla 2013, 06. augusta 2013, 28. novembra 2013, 30. decembra 2013, 22. januára 2014 a 13. februára 2014 - ich napadol aj fyzicky tak, že svoju manželku ťahal za vlasy, fackal a udieral ju, a to otvorenou dlaňou, ale aj päťou po tvári a keď po takýchto útokoch spadla na zem, kopal do nej a fyzicky napádal aj svoju starú matku a svokru, a to údermi

päsťou do tela, v dôsledku ktorých útokov tieto - vzhľadom na ich vek a telesnú konštrukciu - obvykle spadli na zem, kde do nich kopal, pričom takto konal vždy v situácii, keď mu stará matka a svokra dohovárali, resp. snažili sa mu zabrániť v útokoch na jeho manželku O. W., pričom svedkom týchto útokov bol aj jeho maloletý, dva a pol ročný syn,

- a takto konal, hoci bol rozsudkom Krajského súdu Nitra pod sp. zn. 1T/45/2001 z 31. októbra 2002 odsúdený za trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov, za ktorý mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov a 6 (šesť) mesiacov so zaradením pre jeho výkon do III. (tretej) nápravnovychovnej skupiny, z výkonu ktorého bol podmiennečne prepustený dňom 22. marca 2010, a to na skúšobnú dobu v trvaní 7 (sedem) rokov.

Za to súd prvého stupňa obvinenému uložil podľa § 208 ods. 2 Trestného zákona, s použitím § 38 ods. 2, ods. 5 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písmeno b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom strázenia. Podľa § 73 ods. 2 písm. c), písm. d) Trestného zákona súd prvého stupňa obvinenému zároveň uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podali odvolanie obvinený T. W. vo svoj prospech a okresná prokurátorka Okresnej prokuratúry v Komárne v neprospech obvineného; odvolanie podali aj poškodená O. W. ako osoba oprávnená podať v prospech obvineného odvolanie podľa § 308 ods. 2 Trestného poriadku a jej matka - poškodená L. M., ktorá odvolanie podala rovnako v prospech obvineného. O odvolaniach obvineného, okresnej prokurátorky Okresnej prokuratúry v Komárne a poškodenej O. W. rozhodol Krajský súd v Nitre (ďalej aj len „krajský súd“ alebo „odvolací súd“) na verejnom zasadnutí uznesením z 12. januára 2017, sp. zn. 4To/98/2016 tak, že tieto postupom podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol; o odvolaní poškodenej L. M. rozhodol krajský súd uznesením na neverejnom zasadnutí konanom 12. januára 2017, sp. zn. 4To/98/2016 tak, že toto ako podané neoprávnenou osobou zamietol podľa § 316 ods. 1 Trestného poriadku.

Proti uzneseniu krajského súdu podal obvinený T. W. dovolanie, a to najskôr prostredníctvom ustanoveného obhajcu JUDr. Jozefa Pirohára, advokáta so sídlom advokátskej kancelárie, Podzámska 29, 940 01 Nové Zámky. V podanom dovolaní poukázal na naplnenie dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu), § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom) a § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť).

Úvodom obvinený v dovolaní uviedol, že v predmetnej trestnej veci došlo k zásadnému pochybeniu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ktoré malo za následok nezákonnosť vykonaných dôkazov. Dňa 14. februára 2014 požiadali orgány činné v trestnom konaní Všeobecnú nemocnicu FORLIFE n. o., Komárno vyhotoviť pre účely trestného konania lekársku správu o zranení (chorobe) poškodenej, ktorou bola okrem iných aj poškodená O. W., nar. XX. M. XXXX (č. l. 147 spisu). Táto poškodená mala okrem iného vyjadriť svojím vlastnoručným podpisom súhlas s vystavením lekárskej správy. Obvinený má však za to, že podpis uvedený pod súhlasom ošetrenej osoby nepatrí O. W., čo je zrejme pri porovnaní s jej ostatnými podpismi obsiahnutými v súdnom spise (napr. s jej podpismi z toho istého dňa). Rozpor v podobe jednotlivých podpisov je zrejme už len pri letnom pohľade a po zrušení dovolaním napadnutých rozhodnutí bude nutné dať podpis preskúmať znalcovi z odboru písomoznalectvo. Obvinený zároveň argumentuje s poukazom na skutočnosť, že orgány činné v trestnom konaní postupovali na základe zákona č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, pričom tento bol účinný do 31. decembra 2005. V čase vyhotovenia žiadosti bol už deväť rokov účinný zákon č. 576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, službách súvisiacich s poskytovaním zdravotnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Dôvodiac obsahom § 80 ods. 3 zákona č. 578/2004 Z. z. a čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd obvinený konštatuje, že zo súdneho spisu

nevyplýva, že by orgány činné v trestnom konaní, resp. súd žiadali orgán príslušný na vydanie povolenia o zbavenie mlčanlivosti príslušného zdravotníckeho pracovníka alebo zdravotníckeho zariadenia; preto bol podkladom na zbavenie mlčanlivosti súhlas poškodenej O. W., ktorý je však spochybnený. Ak teda podpis na predmetnej žiadosti tejto poškodenej nepatrí, sú podľa názoru obvineného dôkazy získané na podklade takto nezákonne získaného dôkazného prostriedku taktiež nezákonné a preto sa na ne v konaní ani ďalej nemalo prihliadať. Z uvedeného je pritom zrejmé, že meritórne rozhodnutie súdu prvého stupňa v spojení s uznesením krajského súdu sú založené práve na dôkazoch zaťažených vadou nezákonnosti; v odôvodnení rozsudku súdu prvého stupňa sú citované medzi prvými listinnými dôkazmi a vzhľadom na rozporuplné výpovede svedkov a poškodených, ktorí svoju výpoveď zásadne zmenili v neprospech obvineného, práve tieto listinné dôkazy mohli byť pomyselným „jazýčkom na váhach“, ktoré viedli k odsúdeniu obvineného. Ďalej obvinený podrobne opisuje zásadu voľného hodnotenia dôkazov tak, ako je uvedená v § 2 ods. 12 Trestného poriadku, pričom v spojitosti s tam uvedenými právnymi úvahami rovnako argumentuje aj s poukazom na tzv. „teóriu ovocia (plodov) z otráveného stromu“, ku ktorej pripája aj odkazy na rozhodovaciu prax tak Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ako aj Európskeho súdu pre ľudské práva. Dodáva, že podľa jeho vedomostí najmenej v jednom prípade nebol jeho obhajca upovedomený o výsluchu svedka, čo zakladá existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom dôkazy, na ktoré poukazuje v podanom dovolaní a ktoré preukazujú ním tvrdené skutočnosti, sa nachádzajú v súdnom spise a v prípade potreby ich predloží dovolaciemu senátu ako prílohu k podanému dovolaniu.

Obvinený T. W. listom z 23. augusta 2018, doručeným súdu prvého stupňa 11. septembra 2019, požiadal súd prvého stupňa o ustanovenie nového obhajcu miesto JUDr. Jozefa Pirohára a to z dôvodov uvedených v označenom podaní (č. l. 3411 a nasl. spisu). Zároveň doručil JUDr. Jozef Pirohár súdu prvého stupňa 15. októbra 2019 rovnako žiadosť o oslobodenie povinnosti obhajovania obvineného podľa § 43 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na dôvody podrobne opísané v žiadosti (č. l. 3441 spisu). V nadväznosti na uvedené súd prvého stupňa opatrením z 24. októbra 2018, sp. zn. 11T/66/2014 oslobodil obhajcu JUDr. Jozefa Pirohára od povinnosti obhajovať obvineného T. W., ktorému zároveň ustanovil nového obhajcu a to Mgr. Danielu Oravcovú, advokátku so sídlom advokátskej kancelárie Nám. M. R. Štefánika 6, 945 01 Komárno.

Následne obvinený, prostredníctvom v predchádzajúcom odseku označenej obhajkyne, doručil súdu prvého stupňa dňa 19. februára 2019 doplnenie ním podaného dovolania (ďalej aj len „doplnenie dovolania“). V súlade s obsahom bezprostredne predchádzajúceho podaného dovolania obvinený upresnil dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a to tak, že právo na obhajobu bolo zásadným spôsobom porušené tým, že v prípravnom konaní nebola umožnená účasť obhajcu pri výsluchu svedkyne - poškodenej L. W. konanom dňa 01. apríla 2014 v Y., kedy navyše obhajca nebol policajtom oboznámený o vykonaní úkonu. Obvinený má navyše podozrenie, že pri výpovedi označenej svedkyne bol však naopak prítomný svedok R. W., čo mohlo mať za súčasnej neprítomnosti obhajoby, v dôsledku jej neupovedomenia o uvedenom úkone, ovplyvňovanie dotknutej svedkyne, resp. priebehu výsluchu. Citované pochybenie zároveň zakladá aj existenciu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, keďže takto vykonaný výsluch nebol súčasne vykonaný zákonným spôsobom. Závažnosť tohto nezákonného postupu je daná tým, že ide o výpoveď poškodenej, ktorá jediná zotrvala na svojej usvedčujúcej výpovedi, ktorá bola následne súdom prvého stupňa použitá ako podklad pre rozhodnutie vo veci. Vo vzťahu k podpisu poškodenej O. W. na žiadosti o vyhotovenie lekárskej správy o zranení poškodenej (ktorého pravosť namietal obvinený už v pôvodnom znení podaného dovolania) obvinený v doplnení dovolania uvádza, že zo záznamu o preštudovaní vyšetrovacieho spisu z 20. júna 2014 vyplýva, že poškodená O. W. sa výslovným vyhlásením vzdala práva preštudovať vyšetrovací spis. Z toho dôvodu nemohla mať ani vedomosť o nepravosti jej podpisu na uvedenej listine a túto skutočnosť sa dozvedela až po právoplatnom odsúdení obvineného. Preto aj doterajšia nevedomosť obvineného o ním namietanej nepravosti uvedeného podpisu nemôže byť vykladaná v neprospech obvineného, nakoľko nezávisela tak od jeho konania, ako ani od jeho obhajoby. Pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku obvinený zaraďuje aj skutočnosť, že znalecký posudok znalkyne Mgr. G. O. a jej výpoveď pred súdom prvého stupňa sú nezákonné, nakoľko znalkyňa sa v nich vyjadrovala aj k vyhodnocovaniu vierohodnosti výpovede poškodených O.

W. a L. M., pričom toto je právnou otázkou a nie vecou znaleckého posúdenia, pričom súd prvého stupňa na tieto jej tvrdenia odkázal aj v odôvodnení svojho rozsudku.

V petite dovolania v znení jeho doplnenia obvinený T. W. súhrnne navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade podaného dovolania postupom podľa § 386 ods. 1 Trestného poriadku vyslovil rozsudkom porušenie zákona v § 2 ods. 4 a § 2 ods. 12 Trestného poriadku v neprospech obvineného T. W. a aby prikázal súdu, o ktorého rozhodnutie ide, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol, avšak vec vzhľadom na vyššie prezentované dôvody dovolania postupom podľa § 388 ods. 2 veta druhá Trestného poriadku prikázal na prerokovanie a rozhodnutie inému súdu toho istého druhu a stupňa.

Rovnopisy dovolania obvineného spolu s následným doplnením dovolania boli postupom podľa § 376 Trestného poriadku doručené na vyjadrenie prokurátorky Okresnej prokuratúry v Komárne (ďalej aj len „prokurátorka“). Prokurátorka úvodom k údajnej existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedla, že obvinený mal počas celého trestného stíhania ustanoveného obhajcu, ktorých bolo pritom v súhrne počas dotknutého obdobia celkom 6 (šesť). Tak obhajcovia, ako aj obvinený pritom mali počas celého trestného stíhania právo klásť svedkom otázky, a to aj v konaní pred súdom; z toho dôvodu bolo zachované právo obvineného na obhajobu v spojení so zásadou kontradiktórnosti trestného konania. K dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku prokurátorka uviedla, že v tlačive označenom ako „Lekárska správa“ nachádzajúcim sa na č. l. 147 spisu je síce uvedený v čase jeho vystavenia už neplatný právny predpis (zákon č. 277/1994 Z. z.), avšak vo vzťahu k označenej listine ide len o technický nedostatok. Navyše ide o listinu získanú postupom podľa § 141 ods. 1 Trestného poriadku v spojení s § 155 ods. 1 Trestného poriadku. Lekárska správa ako taká je teda odborným vyjadrením v podobe písomného potvrdenia o tom, že na tele určitej osoby sú stopy, resp. následky trestného činu. Tvrdenie obvineného o údajnom sfaľšovaní podpisu poškodenej O. W. (aj keď je tento podpis s poukazom na vyššie citované ustanovenia Trestného poriadku nadbytočným) na označenej listine neobstoí, nakoľko ide len o účelové tvrdenie, odhliadnuc od skutočnosti, že poškodená O. W. pravosť svojho podpisu počas celého trestného konania ani raz nespochybnila. Zranenie konštatované v predmetnej lekárskej správe (zmliáždenie v oblasti ľavého oka) je viditeľné aj na fotodokumentácii tvoriacej prílohu k zápisnici o prehliadke tela poškodenej nachádzajúcej sa na č. l. 150 a nasl. spisu. Súhrnne má prokurátorka teda za to, že lekárska správa o zranení poškodenej O. W. bola zabezpečená dovoleným spôsobom a je jedným zo zákonných dôkazov o vine obvineného.

Záverom prokurátorka vo vzťahu k namietanému naplneniu dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len v stručnosti konštatuje, že obvinený v dovolaní v tomto smere ani neuvádza žiadnu argumentáciu, prípadne ide skôr o úvahy, prostredníctvom ktorých sa obvinený domáha opätovného preskúmania, prípadne zopakovania hodnotenia vykonaných dôkazov, čo v dovolacom konaní nie je prípustné. Okrem už uvedených dôvodov má za to, že v predmetnej trestnej veci dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku naplnený nebol; v nadväznosti na vyššie uvedené teda súhrnne navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky podané dovolanie obvineného T. W. odmietol postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku. K doplneniu dovolania prokurátorka uviedla, že vtedajšia obhajkyňa obvineného JUDr. Ružena Szabóová bola v dostatočnom časovom predstihu upovedomená o tom, že dňa 01. apríla 2014 bude v obci Y. o 13.30 hod. vypočutá poškodená L. W., o čom svedčí písomnosť vo zv. III., č. l. 1029a spisu. Vo vzťahu k dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku namietaného v doplnení dovolania poznamenáva, že obvinený len inak vyhodnocuje už vykonané dôkazy, čo nezakladá predmetný dovolací dôvod uvedený v naposledy označenom ustanovení Trestného poriadku. Navyše dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. a) až písm. g) Trestného poriadku nemožno s poukazom na § 371 ods. 4 veta prvá Trestného poriadku úspešne použiť vtedy, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí, ak dovolanie podáva minister spravodlivosti. Tieto konštatovania sa vzťahujú rovnako aj k námietkam obvineného vzneseným v súvislosti s podaným znaleckým posudkom Mgr. G. O. a k jej výpovedi pred súdom.

S poukazom na tieto právne úvahy prokurátorka navrhuje, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie obvineného odmietol postupom podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku nakoľko je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania.

K vyjadreniu prokurátorky doručil svoje vyjadrenie znovu aj obvinený, ktorý v podstate len znovu zopakoval svoje dovolacie námietky a vyslovil nesúhlas s ich hodnotením tak, ako ho vo vyjadrení k dovolaniu v znení jeho doplnenia vyjadrila prokurátorka, pričom zotrval na podanom dovolaní a v ňom obsiahnutom petite dovolania. Nad rámec uvedeného uviedol, že výsluch poškodenej L. W. prebiehal tak, že jeho priebeh diktoval do zápisnice R. W. a poškodená vypovedala pod nátlakom. Z toho dôvodu ide o nezákonne získaný dôkaz. Jeho manželka sfaľšovanie podpisu namietala aj v podanom návrhu na povolenie obnovy konania, pričom uvádza, že manželka mu prezradila, že tieto veci sú kvôli útokom na „osobnom konaní“ a z toho dôvodu nebolo možné namietat ich skôr, ako v konaní pred dovolacím súdom na podklade podaného dovolania.

V súlade s ustanovením § 376 Trestného poriadku súd prvého stupňa dovolanie obvineného doručil na vyjadrenie stranám, ktoré by mohli byť rozhodnutím o dovolaní priamo dotknuté; takto sa k podanému dovolaniu vyjadrila aj poškodená O. W., manželka obvineného, pričom v podanom vyjadrení sa obsiahlym spôsobom stotožnila s podaným dovolaním a navrhla, aby mu Najvyšší súd Slovenskej republiky v plnom rozsahu vyhovel. Vo vyjadrení k vyjadreniu prokurátorky k podanému dovolaniu, ktoré jej bolo zaslané na vedomie, vyslovila nesúhlas s prednesenou argumentáciou prokurátorky, pričom vo všeobecnosti má za to, že zo strany prokuratúry a súdov sa jedná o sprisahanie voči obvinenému - jej manželovi, prípadne o klamlivý a zločinný postup dotknutých orgánov štátnej moci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) po predložení spisového materiálu primárne zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku), v zákonom stanovenej lehote a na príslušnom súde (§ 370 ods. 1, ods. 3 Trestného poriadku) a za splnenia podmienky, že obvinený využil svoje právo podať riadny opravný prostriedok (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), v súlade s ustanovením § 373 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie podal prostredníctvom svojho obhajcu.

Po vykonaní vyššie uvedenej predbežnej prieskumnej povinnosti však najvyšší súd dospel k záveru, že nie sú naplnené dôvody dovolania uvedené v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku, a to riadiac sa nasledovným:

Najvyšší súd úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších (mimoriadnych) procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Úlohou dovolacieho súdu bolo teda posúdiť, či dovolateľove námietky obsahovo napĺňajú niektorý z ním uplatnených dovolacích dôvodov.

Podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku dôvody podľa odseku 1 písm. a) až g) nemožno použiť, ak táto okolnosť bola tomu, kto podáva dovolanie známa už v pôvodnom konaní a nenamietal ju najneskôr v konaní pred odvolacím súdom; to neplatí ak dovolanie podáva minister spravodlivosti.

Obvinený však v podanom dovolaní namietal tak údajné neupovedomenie jeho vtedajšej obhajkyne o konanom úkone - výsluchu poškodenej L. W. konanom dňa 1. apríla 2014, ako aj pravosť podpisu poškodenej O. W. na predmetnej písomnosti - lekárskej správe o jej ošetrovaní zo 14. februára 2014 prvýkrát v dovolaní, hoci mu tieto okolnosti museli byť nepochybne známe už v pôvodnom konaní. Argumentáciu obvineného ohľadom skutočnosti, že sa s ním prezentovanými vadami konania neoboznámil z dôvodu, že jeho manželka - poškodená O. W. sa odmietla zúčastniť na preštudovaní spisu, prípadne opierajúc sa len rýdzo subjektívne úvahy o nezákonnom postupe orgánov činných v

trestnom konaní (vedúcim až k možnej manipulácii s obsahom spisového materiálu a pod.) pritom najvyšší súd musel odmietnuť ako skôr účelovú; nad rámec uvedeného napriek tomu poznamenáva, že z obsahu spisu rozhodne nemožno vyvodíť čo i len náznak podozrenia z nezákonného postupu orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdu.

Najvyšší súd musí na tomto mieste zdôrazniť aj význam tej skutočnosti, že o porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom by išlo príkladmo v prípade, ak by sa poškodená vzdala práva preštudovať spis v čase, keď dokonca nebola ešte ani vypočúvaná, prípadne že by vyšetrovateľ poškodenej neoznámil dátum, čas a miesto, kedy mienil umožniť preštudovanie spisu. V prípade predstavujúcim predmet dovolania bolo jednoznačne preukázané, že poškodená bola o úkone preštudovania spisu riadne a včas upovedomená a jej účasť na ňom jej bola umožnená v plnom rozsahu tak, ako to predpokladajú relevantné ustanovenia Trestného poriadku. Okolnosť, že poškodená sa s poukazom na ňou namietaný nezákonný postup orgánov činných trestnom konaní (naviac založený výlučne len na ňou subjektívne pociťovanej nespravodlivosti, resp. predpokladanej zaujatosti dotknutých orgánov) úkon preštudovania nedostavila a účasť na úkone výslovne odmietla, nesmie zakladať povinnosť orgánov činných v trestnom konaní, resp. súdu ďalej „prispôsobovať“ priebeh trestného konania, resp. jeho režim predstavám a požiadavkám poškodenej tak, že by tento jej prejav vzdania sa účasti na úkone preštudovania spisu, naviac v už naznačenom kontexte, predstavoval právne relevantnú výnimku z axiómy predpokladanej v § 371 ods. 4 Trestného poriadku. Úplným záverom najvyšší súd dodáva, že poškodená O. W. sa svojho práva preštudovať spis a podávať návrhy na doplnenie vyšetrovania podľa § 208 ods. 1 Trestného poriadku vzdala ešte v rámci prípravného konania, a to v rámci výsluchu konaného 15. februára 2014, počas ktorého aktívne obvineného usvedčovala a poskytla orgánom činným v trestnom konaní obsiahly opis skutkových okolností trestného činu, ktorý spáchal obvinený. Je preto prinajmenšom nelogické tvrdiť, že sa obvinená tohto práva vzdala kvôli zaujatému postupu orgánov činných v trestnom konaní a ich údajnej snahe kriminalizovať osobu obvineného, nakoľko obsah jej výpovede a okolnosti v čase existencie ktorých k označenému procesnému úkonu došlo, toto jej konštatovanie spoľahlivo vylučujú. Z obsahového hľadiska na uvedenej výpovedi poškodená zotrvala aj počas jej opätovného výsluchu konaného po vydaní uznesenia o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému, a to aj za prítomnosti obhajkyne obvineného (č. l. 74 a nasl. spisu).

Do množiny vyššie označených skutočností namietaných v dovolaní, z pohľadu nutnosti včasnosti ich uplatnenia v zmysle § 371 ods. 4 Trestného poriadku, rovnako zapadajú aj námietky obvineného vo vzťahu k obsahu podaného znaleckého posudku a jeho údajnej nezákonnosti, ktorú obvinený odvodzuje od hodnotenia právnych otázok vierohodnosti výpovede poškodených O. W. a L. M.. Označený znalecký posudok (vypracovaný Mgr. G. O. ako znalkyňou z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia a klinická psychológia dospelých, č. l. 2381 a nasl. spisu) je podľa obvineného nezákonný tým, že do trestného konania pribratá znalkyňa tak v podanom znaleckom posudku, ako aj vo svojej výpovedi k citovanému posudku na hlavnom pojednávaní pred súdom prvého stupňa uviedla hodnotiace úsudky vo vzťahu k hodnovernosti, prípadne dôveryhodnosti výpovede poškodených O. W. a L. W.. Z obsahu spisu je zrejmé, že Mgr. G. O. bola ako znalec z odboru psychológia, odvetvie poradenská psychológia a klinická psychológia dospelých pribratá do konania uznesením súdu prvého stupňa z 19. januára 2016, sp. zn. 11T/66/2014. Vo veci vypracovala znalecký posudok č. 5/2016, ktorý predstavuje zároveň doplnenie ňou podaného znaleckého posudku č. 5/2014, vypracovaného v rámci prípravného konania na základe uznesenia vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Komárne z 21. februára 2014.

Nad rámec uvedeného však najvyšší súd napriek už konštatovanému dodáva, že z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa v spojení s uznesením krajského súdu je síce sčasti možné prisvedčiť námietke obvineného týkajúcej sa skutočnosti, že súd prvého stupňa oprel výrok o vine nepochybne aj o závery vyplývajúce z predmetného znaleckého posudku napriek vyššie vymedzeným vadám, ktoré obvinený opisuje v podanom dovolaní. Za súčasného opätovného zdôraznenia, že obvinený dovoláciu námietku rozšíril aj vo vzťahu k údajne neprípustnému posúdeniu vierohodnosti výpovede poškodenej O. W. znalkyňou, je nutné tieto úvahy odmietnuť ako zjavne nesprávne. V tejto súvislosti je totiž z obsahu

podaného znaleckého posudku zrejme, že znalkyni bolo okrem iného v otázke č. 7, zo strany súdu uložená povinnosť zodpovedať otázku v znení: „Do akej miery je možné výpovede poškodenej L. W., nar. XX. M. XXXX, bytom Y. XXX, považovať za vierohodné ?“. Je teda zrejme, že znalkyňa sa nezaoberala vierohodnosťou výpovede aj poškodenej O. W..

Na tomto mieste najvyšší súd len v stručnosti poznamenáva, že znalcovi neprislúcha vykonávať hodnotenie dôkazov a riešiť právne otázky; znalec okrem vlastných poznatkov pre podanie posudku zistených metódami špecifickými pre jeho odbor, môže svoj posudok založiť len na skutkovom stave, ktorý bol objasnený dôkazmi vykonanými orgánmi činnými v trestnom konaní, či súdom v zmysle Trestného poriadku. Znalcovi teda takisto neprislúcha hodnotiť dôkazy ani z hľadiska ich vierohodnosti a to ani v tom smere, či skutočnosť, o ktorej podáva správu je preukázaná, nakoľko v trestnom konaní je uvedené doménou konania pred súdom ovládaného v tejto súvislosti zásadou voľného hodnotenia dôkazov vykonaných na hlavnom pojednávaní tak, ako ju upravuje Trestný poriadok v § 2 ods. 12. Najvyšší súd teda na tomto mieste upozorňuje súd prvého stupňa že takto, resp. iným spôsobom formulovaná otázka znalcovi zo strany súdu - teda orgánu, ktorému je v danej fáze trestného konania výlučne zverená pre trestné konanie privilegium a zároveň zákonná povinnosť zodpovedať právnu otázku vierohodnosti výpovede akejkolvek osoby podávajúcej výpoveď pre účely trestného konania zakladá zo strany súdu pochybenie, ktoré by prakticky za súčasnej existencie iných okolností prípadu akými sú tie, ktoré možno konštatovať vo veci tvoriacej predmet dovolacieho prieskumu, mohli skutočne konanie zaťažiť vadou, ktorá by za súčasnej nutnosti splnenia ostatných okolností potrebných pre také rozhodnutie, mohla viesť až k zrušeniu dovolaní napadnutého rozsudku.

Najvyšší súd však konštatuje, že v posudzovanej veci taký stav nenastal, nakoľko súd prvého stupňa svoje konštatovanie o dôvodoch zmeny v skutočnostiach uvádzaných v neskôr vykonaných výpovediach poškodených O. W. a L. W. (popierajúcich spáchanie skutku obvineným za súčasného uvedenia nimi subjektívne uvádzaných dôvodov, prečo došlo k takejto zmene pri porovnaní s ich zákonne a kontradiktórne vykonaných výpovedí z prípravného konania, kde obvineného usvedčili zo spáchania skutku) oprel o závery vyplývajúce zo znaleckého dokazovania len podporným spôsobom a v nadväznosti na uvedené následne sám posúdil ich vierohodnosť spôsobom predpokladaným v § 2 ods. 12 Trestného poriadku v spojení s § 278 ods. 2 Trestného poriadku. Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa je rovnako zrejme, že k citovanému záveru o vine obvineného dospel s poukazom na ostatné vykonané dôkazy, ako aj okolnosti, podľa ktorých otázku vierohodnosti výpovedi poškodených posúdil sám, a to riadnym, presvedčivým a preskúmateľným spôsobom.

Najvyšší súd teda s poukazom na uvedené sumarizuje, že v znaleckom posudku obsiahnuté závery nepredstavujú vo vzťahu k výroku o vine obvineného jediný usvedčujúci dôkaz a nemajú výlučnú povahu. Z podrobných odôvodnení rozhodnutí súdov obidvoch stupňov jasne, zrozumiteľne a nanajvýš konkrétne vyplývajú ďalšie a zároveň zákonným spôsobom vykonané dôkazy prinajmenšom rovnako významnej povahy, od ktorých založili vo veci konajúce súdy svoje závery o vine obvineného, pričom zároveň preskúmateľným spôsobom uviedli a detailne rozvinuli úvahy, ktorými sa pri hodnotení takto zákonne získaných a vykonaných dôkazov tak jednotlivo, ako aj v ich súhrne spravovali.

Najvyšší súd v tejto súvislosti uzatvára, že s odkazom na vyššie uvedený opis podstatných okolností je zrejme, že skôr citované dovolacie námietky, ktoré obvinený v podanom dovolaní subsumoval pod dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) Trestného poriadku neboli namietané najneskôr v odvolaní; preto na ne najvyšší súd nemohol prihliadať a obmedzil sa len na vyššie vymedzené konštatovania vo vzťahu k znaleckému posudku, ktoré však s odkazom na argumentáciu obsiahnutú v predchádzajúcich odsekoch predstavuje skutočne len formálne pochybenie súdu prvého stupňa, ktorého dôsledok navyše tento úplne zhojil v odôvodnení svojho rozsudku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť. Skutkový stav je v prípade rozhodovania o dovolaní hodnotený iba z toho hľadiska, či skutok alebo iná

okolnosť skutkovej povahy boli správne právne posúdené, teda či boli právne kvalifikované v súlade s príslušnými ustanoveniami hmotného práva. Revízia skutkových zistení a záverov urobených súdmi nižšieho stupňa už v dovolacom konaní (konanom na podklade dovolania obvineného) neprichádza do úvahy.

Obvinený však v podanom dovolaní vôbec neuviedol skutočnosti, ktoré by podľa jeho názoru mali naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. Najvyšší súd zároveň konštatuje, že v uvedenom kontexte sa možno len skutočne nepriamo domnievať, že pod citovaný dovolací dôvod mal obvinený v úmysle zrejme podradiť námietky, ktorými smeruje proti odôvodneniu rozsudku súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu, pričom hodnotí celkový priebeh konania, ktorý označuje za sprisahanie voči jeho osobe, prípadne skôr konšpiratívnym spôsobom vykresľuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdu v jeho trestnej veci. Obdobne namieta ich nekvalifikovanosť, a porušenie zákona pritom znova vidí len v odlišnom vyhodnotení dôkaznej situácie, ktorú prezentuje skôr vo svoj prospech a v tejto súvislosti aj v konaní pred inštančne nižšie postavenými súdmi neustále uvádza nové, skôr neuvádzané dôkazy, ktoré majú toto údajné „kriminalizovanie“ jeho osoby preukázať, avšak vždy bezúspešne. Na tomto mieste najvyšší súd obvineného upozorňuje že skutočnosť, že súdy nižšieho stupňa si neosvojili hodnotenie dôkazov podľa predstáv obvineného, nie je spôsobilé aj skutočne naplniť skutkovú podstatu zákonného dovolacieho dôvodu v zmysle § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku. V nadväznosti na vyššie opísané úvahy najvyšší súd konštatuje, že z dôvodu úplnej absencie kvalifikovane uvedených a spôsobilých dovolacích námietok vzťahujúcich sa k dovolaciemu dôvodu uvedenému v naposledy označenom ustanovení Trestného poriadku argumentáciu obvineného, aj v tejto časti odmietol ako zjavne nedôvodnú a nepodloženú.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti najvyšší súd s poukazom na to, že dôvody dovolania uplatňované obvineným v podanom dovolaní neboli naplnené, rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.